

web tasarımı

Aycan Gönenç

macline@aycangonenc.com

www.aycangonenc.com

Web'de yeni oluşumlar

Değişmeyen tek şey değişimin kendisi, sözü; bugünün Web'ini çok iyi özetliyor.

Bu ayki yazımın başlığını "İnternet'in değişen yüzü" diye yazmayı düşündüm. Ancak değişim İnternet'in en tipik ve de en çekici özelliği olduğu için böyle bir başlığın çok da mantıklı olmayacağını gördüm. Ancak sanırım "şu an için geçerli" yeniliklerden bahsetmek doğru olur, söz konusu Web olunca yarına ne ile karşılaşırsınız kestirmek zor :)

Son yıllarda İnternet salt kullanılan teknolojiler açısından değil, iletişimin ele alınış şekli olarak da büyük bir değişim göstermeye başladı. Tipik Ziyaretçi Defterleri'ne bırakılan "Elinize sağlık, ne de güzel site yapmışsınız" türünde site sahibini okşayan mesajların yerini webloglarda ateşli tartışmalara neden olan görüşler aldı! Eskiden bir başka sitenin içeriğini kullanmak için özel izin alırdık; şimdi ise bir çok site içeriğini başkaları da kullansın diye RSS, XML gibi formatlarda kendiliğinden sunuyor.

İnternet'in başlangıç noktasındaki kelime olan "bilgi paylaşımı" bugünlerde çok daha kelime anlamını bulmaya başladı aslında. Salt site sahibinin içeriğe müdahale edebildiği ve kendi görüşlerini tek taraflı empoze ettiği Web siteleri artık yavaş yavaş out oluyor. Artık insanlar, katılımcı olabildikleri, bilgi edinmek dışında aynı zamanda kendilerini ifade edebildikleri oranda sizin sitenize ilgi gösteriyorlar.

Bloglar... Herkesin diyecek bir lafı var :)

Weblog ya da kısa adı ile Blog dediğimiz oluşum işte bu basit gerçekten dolayı büyük bir hızla yayıldı. Web kayıtları, Web günlüğü gibi kelimelerle

açıklayabileceğimiz Bloglar, kişisel Web sitelerinin yerini almış durumda. Blog yöntemini ücretsiz kullanmanızı sağlayacak onlarca Web sitesi ve yazılım hizmetinizde artık. İsteğinize göre, <http://www.blogger.com/> ya da Türkçe bir site olan <http://www.blogcu.com> gibi bir Web sitesine kayıt olarak kendi Blog'unuzu hemen oluşturmaya başlayabilir, ya da Wordpress (<http://www.wordpress.org>) gibi hazır bir Web blog uygulamasını kendi sunucunuza kurarak bir blog sahibi olabilirsiniz. Bu arada Wordpress üzerinde biraz durmak lazım. PHP ve MySQL tabanlı ücretsiz bir blog uygulaması olan Wordpress şu anda İnternet'te en çok tercih edilen blog uygulamalarından birisi. Wordpress'i sunulan hazır sayfa şablonları ile ya da eğer biraz PHP'den anlıyorsanız, kendi sayfa tasarımınıza uyarlayarak kullanabilirsiniz. Wordpress'in Türkçe sayfasına <http://wordpress-tr.com/> adresinden ulaşabilirsiniz.

RSS, ATOM ve daha fazla paylaşım...

Artık hiç kimse "aman site içeriğimi başkası kullanmasın!" demiyor :) Bilgilerin başka Web siteleri ile eş zamanlı paylaşımına yönelik RSS, ATOM gibi XML tabanlı yeni doküman formatları sayesinde, herhangi bir sitede yer alan haberleri bir başka sitede eş zamanlı olarak yayınlamak, site haberlerini email olarak anında almak ya da bir RSS reader yazılımı sayesinde siteye girmeden takip etmek mümkün. Bu formatlardan daha sık kullanılan RSS (Really Simple Syndication) logosunu artık pek çok Web sitesinde görmemiz mümkün. Bu logoya tıkladığınız zaman karşınıza karışık XML kodları çıkacaktır. RSS ile sunulan haberleri izleyebilmemiz için bu sayfanın adres bölümünü kopyalayıp, RSS'i yorumlayabilen bir yazılımın ilgili bölümüne yapıştırmanız gerekir.

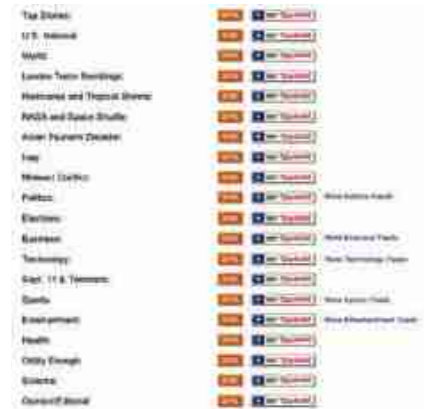
Muhteşem Web tarayıcısı Firefox'un kardeşi olan ücretsiz Thunderbird mail programı (<http://www.mozilla.org/products/thunderbird/>) bu konuda size yardımcı olacaktır. Eğer Tiger'a terfi ettiyseniz, Safari ile birlikte gelen RSS okuma özelliğinden yararlanabilir ya da Newsfire gibi bir RSS reader yazılımı kullanmayı da tercih edebilirsiniz (<http://www.newsfirer.com/>).

Eğer Web sitenizde başka bir sitenin haberlerini RSS protokolü ile görüntülemek istiyorsanız, RSS kodunu yorumlayacak olan ek bir koda ihtiyacınız olacaktır. Bu kodları ücretsiz olarak oluşturabileceğiniz bir adres var! <http://www.globalsyndication.com/> adresine girerek, Web sitenizde başka bir sitenin haberlerini görüntülemek için gerekli kodları javascript ya da PHP versiyonunda yaratabilirsiniz. İsterseniz bir deneme yapalım...

Yahoo haberlerini RSS ile Web sitemize ekleyelim

1) Öncelikle <http://news.yahoo.com/rss> adresine bağlanın.

2) Bu sayfadaki RSS Feed seçeneklerinden beğendiğiniz bir tanesini seçin ve karşısındaki XML linkine tıklayarak RSS linkine ulaşın. (Dünya haberleri, teknoloji, spor v.b. birçok seçenek var) ya da aradığınız bir kelimeyi girerek kendi seçtiğiniz bir konuda haberlere ait RSS linkini bulun.

3) XML linkine tıkladığınız zaman karşınıza çıkan sayfanın adres kısmını kopyalayın (ben Yahoo'nun topstories bölümünü seçtim ve <http://rss.news.yahoo.com/rss/topstories> linkini kopyladım).

4) Şimdi <http://www.globalsyndication.com/rss-to-javascript> adresine bağlanın ve sayfanın en üstündeki yazı alanına az önce kopyaladığınız RSS linkini yapıştırın. Bu sayfadaki seçenekleri kendi isteğinize göre işaretleyin. Sonra Generate Javascript butonuna tıklayın. Eğer isterseniz Preview linkine tıklayarak elde edeceğiniz sonucu görebilir ve

isterseniz geri dönerek seçeneklerinizi değiştirebilirsiniz.

5) Karşınıza çıkan javascript kodunu kopyalayın ve kendi Web sayfanızda Yahoo haberlerinin görünmesini istediğiniz yere yapıştırın.

Tüm siteler için tek dil kodu!

İçerik paylaşımının artması ile birlikte Web sitelerinin içeriklerini ortak bir platformda sunmaları gereği de ortaya çıktı. Her bir sitenin kullandığı veritabanı ve programlama dilleri farklı olsa da, içeriğini tüm sitelerin kullanımına açmasını sağlayacak olan ana standart XML'dir. Bu nedenle XML'in kullandığı universal dil kodu UTF-8 artık farklı dillere özel kodlara göre daha fazla tercih edilmeye başlandı.

Şimdi moda, sade tasarım ve işlevsellik

Modern Web tarayıcılarının hemen hepsinin CSS2 desteğinde asgari müşterekte buluşmasıyla birlikte, artık sayfa tasarımlarında çok daha fazla CSS temelli çalışmalar yapılıyor. Klasik Tablo (Table) şablonları yerine artık Div etiketleri ve CSS destekli sayfalar tercih ediliyor. Sayfanın görüntülenmesini zorlaştıran grafik, fotoğraf ağırlıklı tasarımlar yerini olabildiğince ferah görünümlü, tipografinin çok daha ön plana çıktığı tasarımlara bıraktı. Hem Windows XP hem de Mac OS X'in uyduğu trende Web sayfaları da uydu bu arada... Parlak mavi, turuncu ve yeşil kombinasyonları bu ara pek revaçta :)

Google ve Googling!

Google sanal yaşantımıza artık öyle bir girdi ki artık bir kelimeyi Internet'te aramak yerine Googlamak (Googling) kullanılıyor! Modern Web tarayıcılarının arayüzlerine Google arama motorunu entegre etmeye başlamaları da bu vazgeçilmezliğin bir başka göstergesi. Ancak Google işi tarayıcılara bırakmak niyetinde olmadığı için bir tarayıcıya

gerek olmadan arama yapmak üzere kendi deskbar'ını çıkarttı (<http://deskbar.google.com/>) ne yazık ki bu uygulamanın Mac versiyonu henüz yok.

İnternet üzerinde çalışan programlar...

Bağlantı hızlarının yeni teknolojilerle artmasıyla birlikte doğrudan İnternet üzerinde çalışan programlar artmaya başladı. Artık pek çok şirket, günlük işlerini kendi sanal ağları üzerinden kullandığı programlarla yürütüyor.

Fotoğraflarını dünya ile paylaş: Flickr

Sadece yazılarınızı değil, fotoğraflarınızı da dünya ile paylaşabilirsiniz. <http://www.flickr.com/> Web sitesine ücretsiz kayıt olarak kendi fotoğraf arşivinizi oluşturabilir, fotoğraflarınızdan istediklerinizi başkaları ile paylaşabilir ya da RSS protokolü ile fotoğraflarınızı yayınlatabilirsiniz.

Dijital derginiz....

<http://www.zinio.com> adresinden onlarca yabancı dergiye abone olabilir ve bilgisayarınıza indireceğiniz özel bir yazılım ile (Mac versiyonu mevcut) dergilerinizi sayfalarını çevire çevire, aynı dergi okur gibi okuyabilirsiniz! Üstelik bu dergileri normal fiyatlarından çok daha ucuza okumuş olacaksınız. Zinio'nun sunduğu dergiler arasında Macintosh dergileri de var. Denemesi bedava... bir deneyin. **ML**

Web tasarımının bazı In'leri ve Out'ları

In	Out
Direkt konuya girmek	Intro - hoşgeldiniz sayfaları
Site içeriğini kullanmayın notları!	RSS, desteği ile bilgi paylaşımı
WordPress ile site yapmak	PHPNuke ile site yapmak
Herkesin açık Blog	Ziyaretçi defteri
Trebuched MS fontunu kullanmak	Times New Roman fontunu kullanmak
Sayfanın ortasında yer alan sabit ölçülü, statik tasarımlar	Çözünürlüğe göre esneyen ve ekranı kaplayan tasarımlar
Milyon renk seçeneğine göre çok daha özel renkler kullanmak	216 renk seçeneğine göre klasik Web renklerini (Web safe colors) kullanmak
Flash ile uygulama programları oluşturmak	Flash ile giriş animasyonları yapmak
Div ve CSS kullanmak	Tablo kullanmak
PHP ya da ASP ile birlikte XHTML kullanmak	Düz HTML ile statik sayfa yapmak
Kestirmeden Unicode UTF-8 universal dil kodunu kullanmak	Her dilin kendine özgü dil kodunu kullanmak